

data sporządzenia
03.08.2026 r.

Audytór wewnętrzny

Andrzej Hawran

(preferowany) mail: sekretariat@eiuap.pl
zadanieaudytowe@eiuap.pl
zadanieaudytowe2@eiuap.pl
audytór: 505 667 853 / sekretariat: 507 940 096
pn – pt. godz. 7.00 - 15.00
www: <https://eiuap.pl/>

Znak: Czernice.2530.1720.9.2026

**SPRAWOZDANIE Z ZADANIA AUDYTOWEGO
przeprowadzonego
w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Czernicach Borowych**

Temat zadania: Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

Obszar działalności: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernicach Borowych.

Cel zadania:

1. zebranie informacji i wydanie opinii o działaniach w obszarze związanym z tematem zadania,
2. racjonalne zapewnienie, że podejmowane działania w obszarze związanym z tematem zadania są realizowane.

Zakres podmiotowy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernicach Borowych.

Zakres przedmiotowy zadania: Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

Kryterium oceny: zgodność z przepisami prawa; po przeprowadzonych czynnościach audytowych zostanie wydana ocena w obszarze działalności. Ocena dotyczyć będzie w szczególności adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej w obszarze działalności.

Data rozpoczęcia zadania: 18.06.2026 r.

USTALENIA

1. przepisy prawa powszechnie obowiązujące
2. przepisy prawa wewnętrznie obowiązujące
3. informacje na stronie BIP
4. 2 pisma audytowanego 30.06.2026 r.
5. 2 pisma audytowanego 02.07.2026 r.

Audytór zwrócił się o wskazanie:

1. uregulowania aktów prawa powszechnie obowiązującego
2. uregulowania aktów prawa wewnętrznego
3. rejestry
4. sprawozdania
5. systemy informatyczne
6. kontrole zewnętrzne
7. kontrole wewnętrzne
8. kontrole funkcjonalne
9. szkolenia
10. informacji ściśle związanych z przedmiotem zadania audytowego.

Audytór wewnętrzny zapoznał się z:

1. Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Gminy Czernice Borowe.

2. Zakresem czynności pracowników.
3. Sprawozdaniem z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2025 r.
4. Uchwałą nr 119/XI/2025 Rady Gminy Czernice Borowe z dnia 22 grudnia 2025 r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026
5. Zarządzeniem nr 2/2019 Wójta Gminy Czernice Borowe z 2 stycznia 2019 r. w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
6. Zarządzeniem nr 130/2024 Wójta Gminy Czernice Borowe z dnia 01 października 2024 r. w sprawie zmiany składu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Skład komisji

W skład komisji wchodzi 4 osoby: 1 przewodniczący, 3 członków

Szkolenia

Przeciwdziałanie przemocy domowej w praktyce ZI, JPS oraz GKRPA - przemoc w rodzinie z problemem alkoholowym – IX 2025r.

Działania podejmowane w 2025 i 2026 roku

Działania realizowane w 2025 r.

Gmina realizowała zadania wynikające z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. W raporcie za 2025 r. oraz uchwale budżetowej wskazano kontynuację działań prowadzonych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Do najważniejszych działań należały:

1. prowadzenie rozmów motywujących osoby nadużywające alkoholu do podjęcia leczenia;
2. udzielanie wsparcia członkom rodzin osób uzależnionych;
3. działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4. kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
5. współpraca z Policją i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej;
6. zatrudnienie terapeuty uzależnień;
7. dofinansowanie działalności grupy AA „Szansa”;
8. organizacja i dofinansowanie spotkań profilaktycznych, integracyjnych i edukacyjnych dla dzieci, młodzieży, seniorów oraz mieszkańców gminy;
9. dofinansowanie rodzinnych pikników profilaktycznych i spektakli profilaktycznych;
10. wsparcie wyjazdów osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym na Ogólnopolskie Spotkania Trzeźwościowe;
11. w uzasadnionych przypadkach dofinansowanie leczenia (m.in. zabiegu z zastosowaniem disulfiramu).

Działania realizowane w 2026 r.

W 2026 r. gmina kontynuuje realizację programu poprzez:

1. finansowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych,
3. zapewnienie dostępu do konsultacji i pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom,
4. finansowanie zadań z dochodów pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z uchwałą budżetową.

Liczba osób objętych pomocą

W 2025 roku liczba osób objętych pomocą wynosiła ok 25 i 2026 do chwili obecnej około 20 w ramach programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Raport o stanie gminy za 2025 r. oraz uchwały budżetowe opisują rodzaje działań i sposób ich finansowania.

Jakie cele zostały określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na rok 2025?

Celem głównym Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych oraz używania innych substancji psychoaktywnych poprzez prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Program zakłada również podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy w zakresie uzależnień oraz kształtowanie postaw sprzyjających zdrowemu stylowi życia.

Do celów szczegółowych należą w szczególności:

- ograniczanie dostępności alkoholu oraz kontrola przestrzegania przepisów dotyczących jego sprzedaży,
- zwiększenie wiedzy mieszkańców o skutkach uzależnień,
- promowanie trzeźwości i abstynencji,
- podejmowanie działań interwencyjnych wobec osób uzależnionych,
- zapewnienie dostępu do leczenia, rehabilitacji oraz wsparcia psychologicznego,
- wspieranie rodzin dotkniętych problemem uzależnień,
- przeciwdziałanie przemocy domowej związanej z uzależnieniami,
- integracja społeczna osób wychodzących z uzależnienia.

Realizacja programu wpisuje się również w cele Narodowego Programu Zdrowia oraz lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

W jaki sposób realizowane są działania edukacyjne w zakresie profilaktyki uzależnień w gminie?

Działania edukacyjne prowadzone są przede wszystkim we współpracy z placówkami oświatowymi, świetlicami wiejskimi, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W ramach programu realizowane są:

- programy profilaktyczne w szkołach,
- warsztaty edukacyjne,
- spektakle profilaktyczne,
- konkursy tematyczne,
- pogadanki prowadzone przez specjalistów,
- spotkania z terapeutami uzależnień,
- akcje informacyjne,
- dystrybucja materiałów edukacyjnych (broszury, ulotki, plakaty),
- działania promujące zdrowy styl życia.
- Istotnym elementem edukacji jest wskazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz wzmacnianie czynników chroniących dzieci i młodzież przed zachowaniami ryzykownymi.

W ramach programu jakie organizowane są szkolenia dla nauczycieli i innych osób pracujących z młodzieżą?

Program przewiduje finansowanie szkoleń podnoszących kompetencje zawodowe osób pracujących z dziećmi i młodzieżą, w szczególności:

- nauczycieli,
- pedagogów szkolnych,
- psychologów,
- pracowników socjalnych,
- członków GKRPA,

- policjantów,
- przedstawicieli ochrony zdrowia.

Tematyka szkoleń obejmuje między innymi:

- rozpoznawanie pierwszych symptomów uzależnień,
- prowadzenie działań profilaktycznych,
- motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- współpracę międzyinstytucjonalną,
- procedury postępowania wobec dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Szkolenia mają charakter zarówno lokalny, jak i zewnętrzny (konferencje, seminaria, kursy specjalistyczne).

W jaki sposób gmina monitoruje skuteczność działań profilaktycznych?

Ocena skuteczności programu prowadzona jest na podstawie wielu źródeł informacji.

W szczególności analizowane są:

- Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych,
- dane statystyczne GKRPA,
- liczba osób kierowanych na leczenie odwykowe,
- liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego,
- dane GOPS,
- informacje Policji,
- dane Zespołu Interdyscyplinarnego,
- informacje szkół dotyczące zachowań ryzykownych,
- wyniki realizowanych programów profilaktycznych.

Program przewiduje również sporządzanie corocznego sprawozdania merytorycznego i finansowego przedstawionego Radzie Gminy.

Jakie działania są podejmowane w celu wsparcia osób uzależnionych i ich rodzin?

Pomoc realizowana jest kompleksowo.

Osoby uzależnione mogą korzystać z:

- porad terapeuty uzależnień,
- konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym,
- rozmów motywujących prowadzonych przez GKRPA,
- kierowania do leczenia odwykowego,
- badań przez biegłych psychologa i psychiatrę,
- kierowania spraw do sądu w celu zobowiązania do leczenia.
- Rodzinom osób uzależnionych oferowane są:
- poradnictwo psychologiczne,
- wsparcie socjalne,
- pomoc prawna,
- konsultacje dotyczące przemocy domowej,
- programy dla osób współuzależnionych,
- wsparcie dla Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA).

Pomoc świadczona jest przy współpracy GOPS, Policji, szkół, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz innych instytucji.

Jaką program przewiduje współpracę z placówkami zdrowia psychicznego oraz poradniami leczenia uzależnień?

Program zakłada ścisłą współpracę z podmiotami leczniczymi prowadzącymi terapię uzależnień.

Współpraca obejmuje:

- kierowanie osób do specjalistycznych poradni leczenia uzależnień,
- konsultacje terapeutyczne,
- współpracę z psychologami i psychiatrami wydającymi opinie dla sądu,

- umożliwienie korzystania z terapii indywidualnej,
- współpracę podczas kierowania osób na leczenie odwykowe,
- wymianę informacji w zakresie prowadzenia procesu terapeutycznego z zachowaniem obowiązujących przepisów.

Istotnym elementem systemu jest również funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego na terenie gminy.

Jakie formy pomocy są dostępne dla osób borykających się z problemami alkoholowymi i narkotykowymi w gminie?

Mieszkańcy mogą korzystać z:

- Punktu Konsultacyjnego,
- porad terapeuty uzależnień,
- konsultacji psychologicznych,
- poradnictwa dla rodzin,
- wsparcia GKRPA,
- pomocy GOPS,
- kierowania do poradni leczenia uzależnień,
- pomocy prawnej,
- grup wsparcia,
- programów terapeutycznych,
- wsparcia finansowego w uzasadnionych przypadkach,
- zwrotu kosztów dojazdu do placówek leczenia odwykowego.

Program przewiduje również działania skierowane do osób zagrożonych uzależnieniem oraz członków ich rodzin.

Jakie w gminie organizowane są spotkania informacyjne lub kampanie społeczne w zakresie zapobiegania uzależnieniom?

Program przewiduje organizację licznych przedsięwzięć informacyjnych.

Należą do nich:

- spotkania profilaktyczne,
- prelekcje,
- kampanie edukacyjne,
- konkursy,
- festyny rodzinne,
- imprezy sportowo-rekreacyjne,
- spektakle profilaktyczne,
- akcje informacyjne prowadzone przez Policję,
- dystrybucja materiałów edukacyjnych.

Działania kierowane są zarówno do dzieci i młodzieży, jak również osób dorosłych oraz seniorów.

Jakie metody są stosowane w pracy z młodzieżą, aby zminimalizować ryzyko wypadnięcia w uzależnienie?

Program opiera się przede wszystkim na profilaktyce uniwersalnej.

Stosowane metody obejmują:

- warsztaty profilaktyczne,
- programy rekomendowane,
- zajęcia sportowe,
- zajęcia pozalekcyjne,
- koła zainteresowań,
- konkursy,
- wyjazdy edukacyjne,
- zajęcia integracyjne,
- spektakle profilaktyczne,
- edukację rówieśniczą,

- rozwijanie kompetencji społecznych,
- naukę radzenia sobie z presją grupy.

Duży nacisk położony jest na organizowanie atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego jako alternatywy dla zachowań ryzykownych.

Jakie w programie uwzględnia się potrzeby osób starszych w zakresie profilaktyki uzależnień?

Program ma charakter powszechny i obejmuje wszystkie grupy wiekowe mieszkańców.

Osoby starsze mogą korzystać z:

- porad terapeutycznych,
- poradnictwa psychologicznego,
- konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym,
- spotkań edukacyjnych,
- działań promujących zdrowy styl życia,
- imprez integracyjnych organizowanych przez gminę,
- wsparcia GOPS,
- pomocy w sytuacjach kryzysowych związanych z uzależnieniem członków rodziny.
- Ponadto seniorzy są odbiorcami działań informacyjnych dotyczących wpływu alkoholu na zdrowie, bezpieczeństwo oraz funkcjonowanie społeczne.

Jakie są źródła finansowania działań realizowanych w ramach programu?

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii finansowana jest przede wszystkim ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Program przewiduje również możliwość finansowania wybranych działań z:

- środków własnych Gminy Czernice Borowe,
- dotacji celowych,
- darowizn,
- zapisów,
- innych wpływów od osób prawnych i fizycznych.

Środki finansowe przeznaczane są między innymi na:

- działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego,
- opinie biegłych i koszty postępowań sądowych,
- realizację programów profilaktycznych,
- szkolenia,
- działania edukacyjne,
- organizację przedsięwzięć profilaktycznych,
- wspieranie osób podejmujących leczenie odwykowe.

Realizacja wydatków odbywa się zgodnie z preliminarem stanowiącym załącznik do Programu.

Czy istnieją badania lub raporty oceniające skuteczność programu na przestrzeni lat, jeśli tak – jakie?

Tak. Program został opracowany w oparciu o analizę wielu źródeł danych oraz diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych.

Do podstawowych materiałów wykorzystywanych przy ocenie skuteczności działań należą:

- Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych Gminy Czernice Borowe,
- dane statystyczne Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- informacje Zespołu Interdyscyplinarnego,
- dane Policji dotyczące interwencji oraz procedury „Niebieskie Karty”,
- informacje placówek oświatowych,
- dane Punktu Konsultacyjnego,

- wytyczne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- raporty i badania ogólnopolskie dotyczące uzależnień.

Ponadto corocznie sporządzane jest sprawozdanie z realizacji Programu obejmujące część merytoryczną i finansową, przedstawiane Radzie Gminy. Dokument ten stanowi podstawowy instrument oceny efektywności prowadzonych działań.

Jakie działania są podejmowane w kontekście zapobiegania przemocy związanej z problemem uzależnień?

Program zakłada ściśle powiązanie działań profilaktycznych z systemem przeciwdziałania przemocy domowej.

Realizowane działania obejmują:

- udzielanie pomocy osobom doświadczającym przemocy,
- prowadzenie poradnictwa psychologicznego i terapeutycznego,
- współpracę z Policją, szkołami, ochroną zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi,
- współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym,
- kierowanie osób uzależnionych do leczenia,
- finansowanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy,
- działania edukacyjne dla rodzin,
- motywowanie sprawców przemocy do podjęcia terapii.

Program zakłada również wymianę informacji pomiędzy instytucjami oraz podejmowanie wspólnych działań interwencyjnych.

W jaki sposób mieszkańcy gminy włączają się w realizację programu lub korzystają z oferowanej pomocy?

Mieszkańcy uczestniczą w realizacji Programu zarówno jako odbiorcy działań profilaktycznych, jak i osoby współpracujące z instytucjami realizującymi Program.

Mają możliwość:

- korzystania z Punktu Konsultacyjnego,
- uczestnictwa w warsztatach i szkoleniach,
- udziału w festynach i imprezach profilaktycznych,
- korzystania z porad terapeuty uzależnień,
- zgłaszania problemów do GKRPA,
- uczestnictwa w grupach wsparcia,
- korzystania z pomocy GOPS,
- uczestnictwa w działaniach organizowanych przez szkoły oraz organizacje społeczne.

Mieszkańcy zgłaszają również przypadki wymagające podjęcia działań przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Jakie w ramach programu organizowane są grupy wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin?

Program przewiduje wspieranie działalności:

- grup samopomocowych,
- klubów abstynenckich,
- grup wsparcia dla osób uzależnionych,
- grup wsparcia dla osób współuzależnionych,
- działań skierowanych do Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA).

Ponadto gmina wspiera działalność środowisk abstynenckich, dofinansowuje spotkania integracyjne oraz uczestnictwo osób uzależnionych w ogólnopolskich spotkaniach trzeźwościowych.

Istotnym elementem wsparcia są również indywidualne konsultacje prowadzone przez terapeutę uzależnień.

Jakie działania są podejmowane, aby zwiększyć dostępność do leczenia uzależnień w gminie?

Działania obejmują:

- funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego,
- prowadzenie rozmów motywujących,
- kierowanie osób na leczenie odwykowe,
- kierowanie na badania przez biegłych,
- finansowanie opinii psychologa i psychiatry,
- pokrywanie kosztów postępowań sądowych,
- współpracę z poradniami leczenia uzależnień,
- zwrot kosztów dojazdu osobom podejmującym leczenie,
- współpracę z terapeutami uzależnień.

Celem tych działań jest ograniczenie barier utrudniających mieszkańcom podjęcie terapii oraz zwiększenie dostępności specjalistycznej pomocy.

W jaki sposób gmina współpracuje z Policją i służbami porządkowymi w zakresie przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi?

Współpraca prowadzona jest w sposób systematyczny i obejmuje:

- wymianę informacji,
- wspólne działania profilaktyczne,
- udział Policji w spotkaniach edukacyjnych,
- prowadzenie prelekcji dla dzieci, młodzieży i rodziców,
- działania związane z procedurą „Niebieskie Karty”,
- podejmowanie interwencji w przypadkach przemocy domowej,
- kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących sprzedaży alkoholu,
- działania mające na celu ograniczenie dostępności alkoholu osobom niepełnoletnim.

Policja współpracuje również z GKRPA podczas prowadzenia postępowań wobec osób nadużywających alkoholu.

Jakie program przewiduje działania mające na celu zwiększenie świadomości na temat wpływu uzależnień na zdrowie fizyczne i psychiczne?

Program zakłada prowadzenie szerokiej działalności edukacyjnej skierowanej do wszystkich grup mieszkańców.

Realizowane są między innymi:

- kampanie informacyjne,
- warsztaty profilaktyczne,
- pogadanki,
- szkolenia,
- prelekcje,
- konkursy,
- spektakle profilaktyczne,
- spotkania z terapeutami,
- dystrybucja materiałów edukacyjnych.

Treści przekazywane mieszkańcom dotyczą wpływu alkoholu, narkotyków, nikotyny oraz nowych substancji psychoaktywnych na zdrowie fizyczne, psychiczne, funkcjonowanie rodziny oraz bezpieczeństwo społeczne.

Szczególny nacisk kładziony jest na profilaktykę wśród dzieci i młodzieży oraz promowanie zdrowego stylu życia.

Jakie narzędzia są wykorzystywane do oceny ryzyka uzależnienia wśród młodzieży?

Ocena ryzyka prowadzona jest przede wszystkim na podstawie:

- Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych,
- ankiet przeprowadzanych w szkołach,
- obserwacji nauczycieli i pedagogów,
- informacji uzyskiwanych od rodziców,

- współpracy z psychologami,
- analiz prowadzonych przez placówki oświatowe,
- konsultacji specjalisty terapii uzależnień,
- danych GOPS i GKRPA.

Uzyskane informacje służą planowaniu działań profilaktycznych oraz dostosowaniu ich do aktualnych potrzeb dzieci i młodzieży.

Jakie są organizowane warsztaty i szkolenia dla osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

Program przewiduje organizację oraz finansowanie szkoleń skierowanych do:

- nauczycieli,
- pedagogów szkolnych,
- psychologów,
- wychowawców,
- pracowników socjalnych,
- członków GKRPA,
- funkcjonariuszy Policji,
- przedstawicieli ochrony zdrowia.
- Zakres szkoleń obejmuje:
- rozpoznawanie zachowań ryzykownych,
- wczesną interwencję,
- prowadzenie działań profilaktycznych,
- przeciwdziałanie przemocy,
- współpracę z rodziną,
- procedury kierowania osób do specjalistycznej pomocy,
- budowanie kompetencji wychowawczych,
- metody pracy z dziećmi i młodzieżą zagrożonymi uzależnieniem.

Szkolenia służą podnoszeniu kwalifikacji zawodowych osób realizujących zadania z zakresu profilaktyki oraz zwiększaniu skuteczności lokalnego systemu przeciwdziałania uzależnieniom.

Jakie są mechanizmy współpracy między samorządem gminnym a organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji programu?

Realizacja Programu opiera się na współpracy samorządu gminnego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie profilaktyki uzależnień, promocji zdrowia oraz pomocy społecznej.

Współpraca obejmuje w szczególności:

- wspieranie organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień,
- współfinansowanie przedsięwzięć edukacyjnych i profilaktycznych,
- organizację wspólnych wydarzeń o charakterze sportowym, rekreacyjnym i integracyjnym,
- wspieranie działalności klubów abstynenckich oraz grup samopomocowych,
- współpracę przy organizacji spotkań, warsztatów i kampanii społecznych,
- wymianę informacji dotyczących potrzeb mieszkańców oraz skuteczności prowadzonych działań.

Dzięki współpracy z organizacjami społecznymi możliwe jest rozszerzenie oferty profilaktycznej kierowanej do mieszkańców oraz lepsze dostosowanie działań do lokalnych potrzeb.

Jakie w gminie realizowane są działania mające na celu wczesne wykrywanie problemów alkoholowych i narkotykowych?

Wczesne rozpoznawanie problemów uzależnień realizowane jest poprzez współpracę wielu instytucji działających na terenie gminy.

Najważniejsze działania obejmują:

- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących osób nadużywających alkoholu,
- prowadzenie rozmów motywujących przez GKRPA,
- konsultacje terapeutyczne w Punkcie Konsultacyjnym,
- bieżącą współpracę z GOPS,
- współpracę ze szkołami oraz pedagogami szkolnymi,
- analizę informacji przekazywanych przez Policję,
- współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym,
- obserwację sytuacji rodzin objętych pomocą społeczną,
- prowadzenie diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych.

W przypadku stwierdzenia problemu uzależnienia podejmowane są działania motywujące do leczenia oraz uruchomione odpowiednie formy wsparcia.

Jakie formy pomocy są dostępne dla osób w trudnej sytuacji życiowej, które borykają się z uzależnieniem?

Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą korzystać z kompleksowego systemu pomocy obejmującego zarówno wsparcie terapeutyczne, jak i społeczne.

W szczególności dostępne są:

- poradnictwo terapeuty uzależnień,
- konsultacje psychologiczne,
- pomoc pracowników socjalnych,
- świadczenia pomocy społecznej,
- poradnictwo prawne,
- wsparcie rodzinne,
- kierowanie do specjalistycznych placówek leczenia uzależnień,
- pomoc w podjęciu leczenia odwykowego,
- zwrot kosztów dojazdu do placówek leczenia,
- pomoc w sytuacjach związanych z przemocą domową.

Zakres pomocy dostosowywany jest do indywidualnej sytuacji osoby lub rodziny.

W jaki sposób mieszkańcy mogą zgłaszać swoje propozycje i opinie dotyczące programu?

Mieszkańcy mogą przekazywać swoje uwagi i propozycje dotyczące realizacji Programu za pośrednictwem:

- Urzędu Gminy,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- radnych Rady Gminy,
- sołtysów,
- konsultacji prowadzonych podczas opracowywania diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych,
- kontaktu z instytucjami realizującymi Program.

Wnioski i uwagi mieszkańców stanowią jedno ze źródeł informacji wykorzystywanych przy planowaniu kolejnych działań profilaktycznych oraz opracowywaniu następnych edycji Programu.

Czy gmina realizuje działania w zakresie profilaktyki uzależnień wśród seniorów?

Tak. Program obejmuje wszystkich mieszkańców gminy, w tym osoby starsze.

Seniorzy uczestniczą w:

- działaniach edukacyjnych,
- spotkaniach informacyjnych,
- imprezach integracyjnych promujących zdrowy styl życia,
- konsultacjach terapeutycznych,
- poradnictwie psychologicznym,
- działaniach prowadzonych przez GOPS,
- przedsięwzięciach organizowanych przez lokalne instytucje i organizacje społeczne.

Szczególną uwagę zwraca się na problem nadużywania alkoholu przez osoby starsze oraz skutki zdrowotne wynikające z łączenia alkoholu z przyjmowanymi lekami.

Jakie środki komunikacji są wykorzystywane do dotarcia z informacjami o dostępnych formach pomocy do mieszkańców gminy?

Informacje o możliwościach uzyskania pomocy przekazywane są za pośrednictwem różnych kanałów komunikacji.

W szczególności wykorzystywane są:

- strona internetowa Gminy,
- Biuletyn Informacji Publicznej,
- tablice ogłoszeń,
- plakaty,
- ulotki informacyjne,
- szkoły,
- świetlice wiejskie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Punkt Konsultacyjny,
- Policja,
- spotkania z mieszkańcami,
- festyny oraz imprezy profilaktyczne.

Dzięki wykorzystaniu różnych form przekazu możliwe jest dotarcie do mieszkańców wszystkich grup wiekowych.

Jakie w gminie funkcjonują specjalistyczne punkty konsultacyjne dla osób uzależnionych i ich rodzin?

Na terenie Gminy funkcjonuje Punkt Konsultacyjny współpracujący z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W Punkcie świadczone są między innymi:

- konsultacje terapeuty uzależnień,
- poradnictwo dla osób uzależnionych,
- pomoc dla osób współuzależnionych,
- konsultacje dla rodzin,
- motywowanie do podjęcia leczenia,
- udzielanie informacji o możliwościach terapii,
- kierowanie do specjalistycznych placówek leczenia odwykowego.

Punkt stanowi podstawowy element lokalnego systemu wsparcia mieszkańców dotkniętych problemem uzależnień.

Jakie działania są podejmowane w kontekście przeciwdziałania spożywaniu alkoholu w miejscach publicznych?

Program przewiduje działania zmierzające do ograniczenia dostępności alkoholu oraz przestrzegania obowiązujących przepisów prawa.

Realizowane są między innymi:

- kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- wydawanie opinii dotyczących lokalizacji punktów sprzedaży,
- szkolenia dla sprzedawców,
- kontrole przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim i nietrzeźwym,
- podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy,
- współpraca z Policją,
- prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.

W przypadkach naruszenia przepisów GKRPA może występować przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W jaki sposób program profilaktyki współdziała z innymi gminnymi inicjatywami społecznymi, np. przeciwdziałaniem przemocy domowej?

Program stanowi element lokalnej polityki społecznej i jest realizowany w ścisłej współpracy z innymi programami oraz instytucjami funkcjonującymi na terenie gminy.

Współpraca obejmuje przede wszystkim:

- działania Zespołu Interdyscyplinarnego,
- realizację procedury „Niebieskie Karty”,
- współpracę z GOPS,
- współpracę z Policją,
- współpracę ze szkołami,
- współpracę z ochroną zdrowia,
- współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- działania asystenta rodziny,
- współpracę z organizacjami pozarządowymi.

Takie rozwiązanie pozwala na kompleksową pomoc rodzinom dotkniętym problemem uzależnień oraz przemocy.

Jakie w ramach programu odbywają się kampanie społeczne, a jeśli tak, to jak są one odbierane przez społeczność lokalną?

Program przewiduje realizację kampanii społecznych oraz lokalnych działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących:

- profilaktyki uzależnień,
- przeciwdziałania przemocy,
- odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu,
- promocji zdrowego stylu życia,
- bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.
- Kampanie prowadzone są w formie:
- spotkań profilaktycznych,
- warsztatów,
- prelekcji,
- konkursów,
- imprez sportowo-rekreacyjnych,
- festynów rodzinnych,
- materiałów informacyjnych,
- działań prowadzonych przez szkoły i Policję.

Z przeprowadzonej Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych wynika jednocześnie, że jedynie niewielka część mieszkańców dostrzega potrzebę prowadzenia działań profilaktycznych. W związku z tym Program zakłada dalsze rozwijanie kampanii społecznych oraz zwiększanie świadomości mieszkańców poprzez systematyczne działania edukacyjne i informacyjne.

Jakie są planowane działania na rzecz integracji osób po zakończeniu leczenia uzależnień z resztą społeczeństwa?

Program zakłada podejmowanie działań sprzyjających reintegracji społecznej osób, które zakończyły leczenie uzależnienia od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych. Celem tych działań jest ograniczenie ryzyka nawrotu choroby oraz umożliwienie osobom wychodzącym z uzależnienia aktywnego funkcjonowania w środowisku lokalnym.

Realizowane działania obejmują:

- wspieranie działalności klubów abstynenckich i grup samopomocowych,
- wspieranie organizacji działających na rzecz osób wychodzących z uzależnienia,
- organizację szkoleń i prelekcji rozwijających kompetencje społeczne,
- udział osób uzależnionych i ich rodzin w spotkaniach trzeźwościowych,
- wspieranie aktywności społecznej i zawodowej osób po zakończeniu terapii,
- motywowanie do utrzymywania abstynencji i korzystania z dalszego wsparcia terapeutycznego.

Działania te prowadzone są we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz organizacjami pozarządowymi.

Jakie program przewiduje wsparcie dla osób, które doświadczyły skutków uzależnienia w postaci np. utraty pracy, problemów rodzinnych itp.?

Program przewiduje kompleksową pomoc osobom i rodzinom dotkniętym skutkami uzależnień.

Zakres wsparcia obejmuje w szczególności:

• pomoc terapeutyczną,

- poradnictwo psychologiczne,
- poradnictwo prawne,
- pomoc socjalną realizowaną przez GOPS,
- motywowanie do podjęcia leczenia,
- wsparcie osób współuzależnionych,
- pomoc rodzinom doświadczającym przemocy,
- współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- współpracę z asystentem rodziny,
- kierowanie do odpowiednich instytucji świadczących pomoc specjalistyczną.

W przypadku osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Program przewiduje również działania związane z reintegracją społeczną oraz wspieraniem aktywności zawodowej.

Jakie w gminie organizowane są konsultacje społeczne w zakresie realizacji programu?

Przy opracowywaniu Programu oraz diagnozowaniu lokalnych problemów społecznych wykorzystywane są informacje pochodzące od mieszkańców oraz instytucji działających na terenie gminy.

Podstawę stanowią:

- analiza potrzeb środowiska lokalnego,
- konsultacje prowadzone podczas opracowywania Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych,
- opinie przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych,
- informacje przekazywane przez szkoły, Policję, GOPS oraz Punkt Konsultacyjny.

Ponadto mieszkańcy mogą zgłaszać swoje uwagi i propozycje za pośrednictwem Urzędu Gminy, GKRPA, GOPS, radnych oraz sołtysów. Zgłaszane potrzeby są analizowane przy opracowywaniu kolejnych edycji Programu.

Jakie program zawiera elementy współpracy z sektorem prywatnym w zakresie profilaktyki uzależnień?

Program przewiduje współpracę z przedsiębiorcami prowadzącymi sprzedaż napojów alkoholowych.

W szczególności obejmuje ona:

- organizację szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych,
- przekazywanie materiałów edukacyjnych,
- przypominanie obowiązków wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- prowadzenie kontroli punktów sprzedaży alkoholu,
- wydawanie opinii dotyczących lokalizacji punktów sprzedaży,
- działania mające na celu ograniczenie sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim i nietrzeźwym.

Program nie przewiduje odrębnych partnerstw z przedsiębiorcami w zakresie finansowania działań profilaktycznych, jednak nie wyklucza współpracy z lokalnymi podmiotami przy organizacji przedsięwzięć promujących zdrowy styl życia.

Jakie działania są podejmowane w związku z profilaktyką uzależnienia od substancji psychoaktywnych wśród osób dorosłych?

Program obejmuje działania skierowane zarówno do dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych.

W odniesieniu do osób dorosłych realizowane są:

- działania informacyjne dotyczące zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych,
- konsultacje terapeuty uzależnień,
- poradnictwo psychologiczne,
- działania edukacyjne podczas spotkań organizowanych na terenie gminy,
- kampanie społeczne,
- motywowanie do podejmowania leczenia,
- wsparcie rodzin osób uzależnionych,
- współpraca z placówkami leczenia uzależnień,
- działania prowadzone przez Policję oraz GOPS.

Program zakłada również podnoszenie świadomości mieszkańców dotyczącej wpływu substancji psychoaktywnych na zdrowie, funkcjonowanie rodziny oraz bezpieczeństwo publiczne.

Jakie formy pomocy oferowane są dla osób młodych, które już mają problem z uzależnieniem?

Osoby młode, u których występuje problem uzależnienia lub istnieje ryzyko jego rozwoju, mogą korzystać z następujących form pomocy:

- konsultacji terapeuty uzależnień,
- pomocy psychologicznej,
- wsparcia pedagogów szkolnych,
- poradnictwa rodzinnego,
- programów terapeutycznych,
- kierowania do specjalistycznych poradni leczenia uzależnień,
- działań prowadzonych przez szkoły,
- pomocy GOPS,
- wsparcia oferowanego przez GKRPA.

Istotnym elementem jest również współpraca z rodzicami oraz szkołami w celu jak najszybszego rozpoznania problemu i objęcia młodej osoby odpowiednią pomocą specjalistyczną.

Jakie w gminie przeprowadzane są badania na temat skali problemów alkoholowych i narkotykowych?

Podstawowym narzędziem służącym ocenie skali problemów uzależnień jest Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych, wykonywana na potrzeby opracowania Programu.

Diagnoza obejmuje między innymi:

- badania ankietowe mieszkańców,
- badania dzieci i młodzieży szkolnej,
- analizę funkcjonowania punktów sprzedaży alkoholu,
- analizę danych GKRPA,
- dane GOPS,
- informacje Policji,
- dane placówek oświatowych,
- informacje Zespołu Interdyscyplinarnego,
- konsultacje ze specjalistą terapii uzależnień,
- analizę raportów i badań ogólnopolskich.

Na podstawie przeprowadzonych badań określono najważniejsze problemy występujące na terenie Gminy Czernice Borowe, w tym:

- skalę spożywania alkoholu przez mieszkańców,
- wiek inicjacji alkoholowej,
- poziom wiedzy mieszkańców na temat uzależnień,
- występowanie przemocy domowej,
- zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży,
- zagrożenia związane z cyberprzemocą, uzależnieniem od Internetu oraz hazardem,

- ocenę funkcjonowania punktów sprzedaży alkoholu.

Wyniki diagnozy stanowią podstawę planowania działań profilaktycznych oraz corocznej aktualizacji kierunków realizacji Programu.

Zakupy, zamówienia publiczne

Jakie mechanizmy kontroli zostały wprowadzone w celu uniknięcia dzielenia przedmiotu zamówienia

W celu zapobiegania niedozwolonemu dzieleniu zamówień każdorazowo dokonywana jest analiza potrzeb oraz szacowanie wartości zamówienia z uwzględnieniem wszystkich planowanych dostaw, usług lub robót budowlanych tego samego rodzaju.

Jakie stanowisko/a pracy wykonuje zakupy/zamówienia publiczne

Zakupów dokonuje Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w porozumieniu z pracownikiem Urzędu Gminy odpowiedzialnym za prowadzenie spraw związanych z działalnością Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Czy były kierowane zarzuty w zakresie prowadzonego postępowania przez wykonawców w okresie od 1.01.2025 r.

Nie.

Ile zostało przeprowadzonych zakupów w 2025 i 2026 (oddzielnie) w trybie:

a) zapytania ofertowego poprzez:

- i) zamieszonego na stronach internetowych 1
- ii) skierowanego na piśmie do potencjalnego kontrahenta 0
- iii) w inny sposób (jaki) 0

b) „zwykłego” zakupu w sklepie lokalnym - 4 w roku 2026. 7 w roku 2025.

Link do strony internetowej 3 ostatnich postępowań o zamówienie publiczne w trybie zapytania ofertowego, w których zapadło rozstrzygnięcie w zakresie wyboru wykonawcy

<https://bip.czerniceborowe.pl/?bip=2&cid=84&id=2011>

Audytor wewnętrzny zapoznał się z:

1. Wyciągiem z kont - rejestrem zakupów.
2. Dokumentacją z przeprowadzonych postępowań o zamówienie publiczne.

ZAKOŃCZENIE

Opinia audytora wewnętrznego o biegu zadania audytowego:

1. precyzyjne i merytoryczne odpowiedzi
2. spójne i terminowe odpowiedzi

Wnioski:

1. dokumentowanie kontroli funkcjonalnej pracowników w obszarze badania (kontrola incydentalna); relacja: kierownik - pracownik; prowadzenie rejestru kontroli funkcjonalnej dla przeprowadzonych kontroli, które nie mają odzwierciedlenia w aktach sprawy kontrolowanej; prowadzenie rejestru kontroli funkcjonalnej; kolumna z podpisem kontrolowanego i wyniku kontroli
2. dokumentowanie kontroli wewnętrznej w obszarze badania (kontrola problemowa, kontrola poprawności wykonywania zaprojektowanego systemu realizacji zadań w badanym obszarze); relacja: wyznaczona osoba (np.: stanowisko kontrolera wewnętrznego, kierownik innej komórki organizacyjnej) do przeprowadzenia kontroli

- wewnętrznej spoza kontrolowanej komórki organizacyjnej; opracowanie rocznego planu kontroli wewnętrznych wraz z harmonogramem realizacji, sprawozdania z kontroli wewnętrznych, sprawozdanie z wykonania planu kontroli)
3. przeprowadzanie cyklicznych wewnętrznych szkoleń pracowników np. co kwartał, w zakresie obszaru badania, w tym przez wyznaczonych pracowników w kom. organizacyjnej (prelekcja pracownika dla innych pracowników; wskazany pracownik przedkłada 3 propozycje tematów szkolenia, kierownik wybiera jeden temat do przygotowania; wzmacnianie poziomu wystąpień publicznych, komunikacji oraz wzmacnianie systemu zastępstw)
 4. przedkładanie kierownikowi jednostki sprawozdań z działalności wykonywanej przez audytowanego (opisowe) np. w okresach półrocznych
 5. sporządzanie sprawozdania rocznego z działalności audytowanego (opisowe) z ujęciem trendu elementu sprawozdawczego w stosunku do 2 lat poprzedzających
 6. rozszerzenie działalności komisji alkoholowej o przeciwdziałania uzależnieniom chemicznym i behawioralnym
 7. wzmocnienie mechanizmów kontroli koordynatora działań sprawującego nadzór nad zobowiązanymi do wykonywania programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, behawioralnych;
 8. określanie:
 - a. zasad sprawowania nadzoru wykonywania programu;
 - b. okresów sprawozdawczych z wykonanej działalności poszczególnych podmiotów zobowiązanych do realizacji programu;
 - c. składania przez wszystkich wskazanych programie przynajmniej półrocznych sprawozdań z działalności w zakresie realizacji programu
 - d. mierników i wskaźników – wartości do osiągnięcia przez zobowiązanych do wykonywania programu
 - e. planu działalności (harmonogramu działań, w tym wskazania konkretnych zadań do wykonania przez zobowiązanych do wykonywania programu)
 9. wprowadzenie do ww. programu zapisów dotyczących środków uzależnień chemicznych, w tym powszechnie zwanymi „dopalaczami”;
 10. wskazanie w ww. programie działań związanych z przeciwdziałaniem używania dopalaczy;
 11. podjęcie działań związanych z przeciwdziałaniem używania dopalaczy;
 12. wzmocnienie mechanizmów kontroli związanych z profilaktyką i pomocą związaną z zażywaniem środków odurzających, tj. narkotyki, dopalacze;
 13. wprowadzenie do ww. programu zapisów dotyczących uzależnień behawioralnych, tj.
 - a. Patologiczny hazard (w tym e-hazard): Niekontrolowana potrzeba grania o pieniądze.
 - b. Zakupoholizm: Kompulsywne kupowanie przedmiotów, często niepotrzebnych.
 - c. Pracoholizm: Nadmierne i przymusowe zaangażowanie w pracę zawodową, często kosztem rodziny i zdrowia.
 - d. Uzależnienie od technologii:
 - i. Internet/Siecioholizm: Ciągła potrzeba bycia online.
 - ii. Fonoholizm: Patologiczne uzależnienie od telefonu komórkowego.
 - iii. Gry komputerowe/Gry: Obsesyjne granie i utrata poczucia czasu.
 - iv. Media społecznościowe: Przymus ciągłego sprawdzania powiadomień, lajków.
 - e. Uzależnienia związane z ciałem i wyglądem:
 - i. Seksoholizm/Pornografia: Uzależnienie od seksu lub wirtualnych treści erotycznych.
 - ii. Kompulsywne objadanie się: Jedzenie pod wpływem emocji, a nie głodu.
 - iii. Tanoreksja: Nałogowe korzystanie z solarium.
 - iv. Bigoreksja (dysmorfofobia mięśniowa): Obsesyjna dbałość o sylwetkę, nadmierne ćwiczenia.

- v. Uzależnienie od operacji plastycznych/medycyny estetycznej: Ciągła potrzeba poprawiania urody
 - f. Inne: Kleptoholizm (nałogowe kradzieże), ortoreksja (obsesja na punkcie zdrowego żywienia).
14. wzmacnianie współpracy z jednostkami oświaty i kultury w zakresie profilaktyki związanej z:
- a. nadużywaniem alkoholu,
 - b. zażywaniem środków odurzających,
 - c. uzależnień behawioralnych
 - d. przemocy w rodzinie
15. określenie:
- a. kadencyjności
 - b. zasad wyboru
 - c. zasad oceny członków komisji.

informacja:

„wnioski” propozycje audytora wewnętrznego mogące przyczynić się do wzmocnienia zorganizowanego systemu wykonywania zadań w badanym obszarze (np.: nowe mechanizmy kontroli).

**Ogólna ocena adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej
w obszarze działalności jednostki**

Informacja:

(par. 18 ust. 1 pkt. 7 rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu z dnia 4 września 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1480) tj. z dnia 22 lutego 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 506))

Ogólna ocena audytora wewnętrznego:

**W BADANYM OBSZARZE AUDYTU WEWNĘTRZNEGO
/por. temat zadania/
AUDYTOR WEWNĘTRZNY NIE DOSTRZEGŁ UCHYBIĘĆ**

Skoro uchybień nie dostrzeżono, nie sformułowano zaleceń w badanym obszarze.

**BADANIE AUDYTOWE OPOWIADA SIĘ ZA
POZYTYWNĄ OCENĄ AUDYTOWANEGO W OPARCIU O PRZYJĘTE KRYTERIUM.**

audyt wewnętrzny – bada zorganizowany przez kierownika (np.: jednostki, referatu) system wykonywania zadań i przedstawia zalecenia, gdy stwierdzono nieprawidłowości w zorganizowanym systemie lub rekomendacje
kontrola wewnętrzna – odpowiada na pytanie, czy pracownicy wykonują prawidłowo zadania na podstawie zorganizowanego systemu pracy przez kierownika (np.: jednostki, referatu); ustalenie poprawności wykonywania zadań, błędów.

Audytór wewnętrzny

Andrzej Hawran

/podpis elektroniczny/

zaświadczenie Ministra Finansów nr 264/2004